

som en anden gruppe, således at der tildeles de pågældende enkelte studieretninger procentvis lige mange af det samlede antal ansøgere (til samtlige studieretninger) indenfor hver af de to sidstnævnte grupper, og således at endelig de ansøgere finder optagelse, der indenfor hver af de samme to grupper har den højeste eksamenskvote.

Overgang fra en studieretning til en anden kan kun ske med højskolens tilladelse.

Udvælgelsen ved overgang fra en studieretning til en anden sker under hensyntagen til udfaldet af prøverne ved de adgangsgivende eksaminer efter foranstående regler, eller, hvis de pågældende ansøgere har bestået senere eksaminer, da også under hensyntagen til disse.

Højskolen bestemmer den vægt, der i så henseende skal tillægges de sidstnævnte eksaminer.

Højskolen afgiver svar på ansøgningerne senest den 25. juli i hvert år.

IV. HØJSKOLENS PERSONALEFORHOLD

Ved undervisningsministeriets skrivelse af 2. marts 1944 genansattes dr. phil. Johan Boye Petersen som lektor i mikroskopi og gæringsorganismer for et tidsrum af 3 år fra 1. april 1944 at regne.

Ved undervisningsministeriets skrivelse af 5. april 1944 konstitueredes videnskabelig assistent, dr. phil. Johannes Robert Wirenfeldt Asmussen som professor i kemi fra 1. maj 1944 at regne (se nærmere under afsnit a).

Ved undervisningsministeriets skrivelse af 13. april 1944 konstitueredes amanuensis ved Københavns universitet, lektor i organisk kemi ved den polytekniske læreanstalt, dr. phil. Stig Erik Veibel som professor i organisk kemi fra 1. april 1944 at regne. Det pågældende professorat oprettedes på normeringsloven for 1944/45, således at lektoratet i organisk kemi samtidig nedlagdes, og det nyoprettede professorat kunne derfor uden forudgående opslag besættes med lektoratets hidtilværende indehaver. Der tillagdes professor Veibel fra udnævnelsesdatoen et personligt ikke-pensionsgivende, ved opnåelse af alderstillæg bortfaldende, tillæg på 900 kr. årlig til delvis imødegåelse af den lønningsnedgang, som professor Veibel har lidt ved sin udnævnelse til professor (se nærmere under afsnit b).

Efter derom fremsat ansøgning bevilgede ministeriet ved skrivelse af 6. juli 1944 professor Johan Thomas Lundbye tilladelse til at fra-træde det af ham beklædte professorat i teknisk hygiejne fra 31. august 1944 at regne, således at der fra 1. september 1944 tillagdes ham en ydelse svarende til pension med tillæg efter tjenestemandenslovens regler. Professor Lundbye ansattes den 1. januar 1908 som docent og fra 1. april 1916 som professor i teknisk hygiejne.

Ved skrivelse af 2. august 1944 godkendte undervisningsministeriet, at undervisningen i teknisk hygiejne fra 1. september 1944 foreløbig for tiden indtil udgangen af finansåret 1944-45 overdrages til civilingeniør J. E. Engel, samt at det tillades professor Lundbye i samme tidsrum at forestå ledelsen af laboratoriet for teknisk hygiejne (se nærmere under afsnit c).

Ved undervisningsministeriets skrivelse af 7. juli 1944 beskikkedes lektor, dr. phil. Max Møller som lektor i fotokemi og videnskabelig fotografi for treåret 1. august 1944-31. juli 1947 (se nærmere under afsnit d).

a. *Besættelse af professoratet i kemi for maskin-, bygnings- og elektroingeniører.*

I årbogen for 1942-43 blev der gjort rede for, at ministeriet havde tiltrådt, at der oprettedes et særligt lektorat i fotokemi og videnskabelig fotografi, og at det af professor, dr. phil. Chr. Winther beklædt professorat herefter blev opslået alene som et professorat i kemi. Om de til dette professorat indkomne 6 ansøgninger, nemlig fra mag. scient. R. W. Asmussen, dr. phil. Jannik Bjerrum, dr. phil. Kristian Højendahl, dr. phil. Andreas Klit, dr. phil. Max Møller og dr. phil. Kai Julius Pedersen, udtalte det nedsatte bedømmelsesudvalg, der havde suppleret sig med professor, dr. phil. A. Langseth, at alle 6 ansøgere var således kvalificerede, at de ville kunne påtage sig den med professoratet forbundne undervisning, og at alle ansøgere havde præsteret så værdifulde videnskabelige arbejder, at de også i videnskabelig henseende ville kunne betros et professorat. Udvalget anså det for betænkeligt udelukkende at træffe afgørelsen på grundlag af ansøgernes videnskabelige præstationer og deres »vitae ante actae«, men ville meget gerne have disse allerede foreliggende oplysninger suppleret med sådanne, som kunne forventes at fremkomme ved afholdelse af konkurrenceforelæsninger.

Udvalget ønskede derfor ikke at udtale sig nøjere om de enkelte ansøgere, men indskrænkede sig til at tilråde lærerrådet, at de seks ansøgere blev indbudt til at deltage i en konkurrence, som efter udvalgets skøn burde bestå i, at hver deltager afholdt to forelæsninger, nemlig en forelæsning over et opgivet emne, tilrettelagt for den kreds af studerende, som professoratets lærestol skal omfatte, og en forelæsning over et selvvalgt emne.

Udvalget foreslog derhos, at bedømmelsesudvalget fungerede som konkurrencekomité.

Udvalgets den 23. november 1943 daterede indstilling drøftedes derefter i et den 2. december s. å. afholdt lærerrådsmøde, der eenstemmigt sluttede sig til denne indstilling, der derefter tiltrådtes af mini-

steriet ved en skrivelse af 18. december 1943. De fem af ansøgerne modtog indbydelsen til at deltage i konkurrencen, medens dr. phil. Kai Julius Pedersen meddelte, at han ikke ønskede at være deltager i denne.

Konkurrencen fandt sted fra den 20. marts til den 30. marts 1944. Emnet ved den bundne forelæsning var: »Det galvaniske elements kemisk-energetiske virkemåde«, medens emnerne ved de frie forelæsninger var følgende:

Magister R. W. Asmussen: »Om strukturen af nogle naturlige fibre belyst ved røntgenografiske undersøgelser.«

Dr. Jannik Bjerrum: »Komplexdannelse i vandige elektrolytopløsninger« med undertitel: »En optisk undersøgelse af kupriklorid«.

Dr. Kr. Højendahl: »Regler for saltes opløselighed belyst ved en oversigt over opløseligheden i vand ved stuetemperatur for vandfrie salte af de lette metaller.«

Dr. A. Klit: »Adskillelse af flerkomponent-systemer ved destillation.«

Dr. Max Møller: »Om en række forsøg på en direkte bestemmelse af normalpotentialet Dirhodan-Rhodanidion.«

Efter tilendebringelsen af konkurrencen afgav konkurrencekomitéen følgende eenstemmige indstilling af 30. marts 1944:

»Den ved lærerrådsmødet d. 2. december 1943 nedsatte konkurrencekomité, der fik til opgave at gøre indstilling om besættelsen af det ledige professorat i kemi på grundlag af en konkurrence, afgiver hermed nedenstående udtalelse:

Af de 6 ansøgere afslog Dr. Kai Julius Pedersen at deltage i konkurrencen, der derefter som deltagere har haft:

Dr. phil. R. W. Asmussen,
Dr. phil. Jannik Bjerrum,
Dr. phil. Kristian Højendahl,
Dr. phil. Andreas Klit,
Dr. phil. Max Møller.

Idet konkurrencekomitéen består af ganske samme medlemmer som det udvalg, der under 23. november 1943 afgav indstilling til lærerrådet om afholdelse af konkurrencen, skal man med hensyn til oplysninger om konkurrencedeltagerne henvide til ovennævnte indstilling med tilføjelse, at R. W. Asmussen d. 29. februar 1944 forsvarede sin Afhandling: »Magnetokemiske undersøgelser over uorganiske kompleksforbindelser« for den filosofiske doktorgrad. Komitéen finder dette Arbejde usædvanlig værdifuldt, således som det i indstillingen af 23. november blev udtalt af medundertegnede Christiansen, der var den ene censor for afhandlingen.

Efter de supplerende oplysninger, som konkurrencen har givet, finder komitéen, at når alle hensyn tages i betragtning, må dr. phil. R. W. Asmussen anses for at være den bedst kvalificerede til embedet. Komitéen indstiller ham derfor eenstemmigt til ansættelse i stillingen som professor i kemi ved den polytekniske læreanstalt.«

Under 31. marts 1944 afgav højskolen indstilling i overensstemmelse hermed til ministeriet, og den 5. april s. å. forelå ministeriets konstitution af dr. Asmussen som professor fra 1. maj 1944 at regne med senere indstilling til udnævnelse for øje.

b. *Skrivelser vedrørende professor, dr. Stig Veibels lønningsforhold.*

Den 27. april 1944 tilskrev højskolen ministeriet således:

»Ved skrivelse af 27. marts d. å. (ministeriets journal nr. 1575/44) meddelte man, at højskolen med hensyn til den nedgang i lønning, der var sket for professor, dr. Stig Veibel ved hans udnævnelse til professor, ville søge ham tillagt forøget anciennitet på forslag til normeringsloven for 1945/46.

Gennem Københavns universitet, kurator, har man fået meddelelse om, at professor Veibels lønning som amanuensis pr. 1. april 1944 ville have udgjort årlig:

	Kr. 9.246,00
Udover denne lønning oppebar professor Veibel et lektorhonorar på 3000 kr. + midlertidigt tillæg 25%, ialt	— 3.750,00
således at hans samlede vederlag, hvis han ikke var blevet udnævnt til professor, fra 1. april 1944 at regne ville have udgjort	Kr. 12.996,00
Som professor oppebærer professor Veibel en årlig lønning på	— 10.887,00
således at hans nedgang i løn udgør et så betydeligt beløb som	Kr. 2.109,00

Med hensyn til professorlønnen skal man bemærke, at den er udregnet således:

Grundløn	Kr. 8.100,00
Pensionsfradrag	— 405,00
	Kr. 7.695,00
Reguleringstillæg	— 2.424,00
Stedtillæg	— 480,00
Midlertidigt tillæg	— 168,00
Børnetillæg	— 120,00
	Kr. 10.887,00

Højskolen har ikke villet undlade at give ministeriet meddelelse om denne meget mærkbare nedgang i lønning, som er blevet en tjenestemand til del ved hans udnævnelse til professor, og man tillader sig samtidig at forespørge, om der ikke allerede nu ville være grundlag for at tillægge professor Veibel et passende tillæg i lønning, således at han i nogen grad fik erstatning for den reducerede lønning. Efter grund-sætningen i tjenestemandslovens § 26, stk. 5 skal en tjenestemand ved oprykning til en højere stilling ikke på noget tidspunkt gå tilbage i lønning, og når der som i dette tilfælde er tale om et så betydeligt indtægtstab, må højskolen føle sig forpligtet til at forelægge ministeriet sagen.

Skulle der af principielle grunde ikke være mulighed for nogen lønningsforbedring i indeværende finansår, tillader man sig at foreslå, at der på normeringslovforslaget for 1945/46 tillægges professor Veibel så høj lønningsanciennitet, at han får to alderstillæg fra 1. april 1945 at regne.«

Under 24. juli 1944 tilskrev ministeriet herefter højskolen således:

»I anledning af, at hr. rektoren i skrivelse af 27. april d. å (j. nr. 236/39) har indstillet, at der tillægges professor i organisk kemi ved den polytekniske læreanstalt, Danmarks tekniske højskole, dr. phil. Stig Erik Veibel, et personligt lønningstillæg eller forøget lønningsanciennitet til udligning af den lønningsnedgang, som han, der hidtil har været lektor ved højskolen og amanuensis ved Københavns universitet, lider ved sin udnævnelse til professor ved højskolen fra den 1. april d. å. at regne, skal man efter stedfunden brevveksling med finansministeriet herved meddele, at der fra den 1. april d. å. at regne tillægges den pågældende et personligt ikke-pensionsgivende, ved opnåelse af alderstillæg efterhånden bortfaldende, tillæg på 900 kr. årlig til delvis imødegåelse af lønningsnedgangen.

Hvilket herved meddeles med tilføjende, at man under dags dato har anmodet finansministeriet om at ville foranledige det pågældende tillæg udbetalt til den pågældende med $\frac{1}{12}$ månedlig forud fra den 1. april d. å. at regne, således at udgiften i indeværende finansår afholdes på forventet tillægsbevilling.«

c. Undervisningen i teknisk hygiejne og ledelsen af laboratoriet.

Til bedømmelse af de til det ledigtblivende professorat i teknisk hygiejne indkomne ansøgninger nedsatte lærerrådet i sit møde den 17. februar 1944 et sagkyndigt udvalg bestående af professorerne A. E. Bretting, A. R. Christensen, Anker Engelund, J. T. Lundbye, G. Schøn-weller, S. Orla-Jensen, F. C. Becker og A. G. Schneider samt Direktør

for Københavns vandforsyning, civilingeniør M. J. Udsen, stadsingeniør, cand. polyt. A. T. Jørgensen og overlæge, dr. med. Erik Uhl.

Under 29. juni 1944 afgav dette udvalg følgende indstilling til lærerrådet:

»Teknisk hygiejne er et vigtigt eksamensfag for bygningsingeniørstuderende, og det ledige professorats område omfatter undervisning i dette fag samt ledelsen af det til professoratet henhørende forskningslaboratorium.

Selve faget har som de øvrige tekniske fag gennemgået en meget stærk udvikling i de senere år. Undervisningen har i første række som grundlag en række bygningstekniske discipliner. Til professoratet er desuden knyttet det nævnte forskningslaboratorium, i hvilket arbejdet desuden kræver indgående kendskab til fysik, kemi og biologi.

Som ansøgere til det ledige professorat har meldt sig 3 civilingeniører, nemlig:

Civilingeniør Helge Hans Dahlerup-Petersen,
Civilingeniør Jørgen Emil Eberhardt Engel og
Civilingeniør Thomas Helleberg.

Civilingeniør Dahlerup-Petersen er født 1895 og tog den polytekniske kandidateksamen som maskiningeniør i 1919. Siden sin eksamen har han, kun afbrudt af soldatertiden, været knyttet til Frederiksberg kommunes tekniske forvaltning, hvor han nu er driftsingeniør. I denne stilling har han været beskæftiget med kommunens sanitære anlæg, og derigennem har ansøgeren fået indgående kendskab til en del af de tekniske områder, der doceres under faget teknisk hygiejne. Ansøgeren har i de sidste 10 år været lærer ved officersskolen i sanitære ingeniørfag, og til brug for undervisningen har han udgivet følgende lærebøger: hydraulik, vandforsyning, spildevands afledning og rensning samt boligers opvarmning og ventilation. Endvidere har ansøgeren i tidsskriftartikler og foredrag behandlet en række tekniske spørgsmål navnlig vedrørende opvarmning og ventilation.

Dahlerup-Petersen må anses for at være en dygtig ingeniør, hvis erfaringer kun dækker en del af professoratets område. Ansøgeren synes ikke at have haft lejlighed til at arbejde videnskabeligt. Hans publikationer viser ham som den interesserede ingeniør, men ingen af artiklerne tør betegnes som et videnskabeligt arbejde. Medens man har grundlag for at mene, at ansøgeren har gode evner som lærer, må man skønne, at han næppe er rustet til at optage det videnskabelige arbejde i laboratoriet. Når alle hensyn tages, finder udvalget derfor, at han ikke kan anses for fuldt kvalificeret til stillingen.

Civilingeniør J. Emil E. Engel er født 1885 og tog den polytekniske kandidateksamen som bygningsingeniør i 1910. Ansøgeren har i en lang

årrække drevet en rådgivende ingeniørvirksomhed, og han har i denne egenskab projekteret og ledet en række større anlæg blandt andet for Københavns amts vejvæsen. Han har tillige projekteret og ledet udførelsen af vandværksanlæg, kloaker, spildevandsrensingsanlæg, vej-anlæg og idrætsanlæg for forskellige af Københavns nabokommuner. Hans arbejdskraft har i det hele i høj grad været taget i anvendelse af offentlige myndigheder. Siden 1920 har ansøgeren assisteret professor Lundbye ved undervisningen i teknisk hygiejne, og han er stadig professor Lundbyes medhjælper ved undervisningen på tegnestuen. Fra 1921 til 1932 har ansøgeren været lærer i sanitære ingeniørfag ved officersskolen. Ansøgeren har ikke nogen større litterær produktion, men har bilagt sin ansøgning med et manuskript, som angiver grundlaget for undervisningen på officersskolen, samt enkelte tidsskrift-artikler.

Civilingeniør Engel må anses for at være en dygtig ingeniør med god erfaring indenfor næsten alle fagets bygningstekniske områder. Han kendes desuden som en udmærket lærer. Udvalget er enig i, at ingeniøren ville være fuldt kvalificeret til at overtage den bygningstekniske undervisning, der påhviler professoratet.

Civilingeniør Engel har derimod ikke deltaget i det videnskabelige arbejde på laboratoriet, men har kun været knyttet til undervisningen. Der foreligger intet videnskabeligt arbejde fra hans hånd.

Udvalget finder derfor, at ingeniør Engel ikke kan anses for fuldt kvalificeret til stillingen.

Civilingeniør Th. Helleberg er født 1908 og tog den polytekniske kandidateksamen som bygningsingeniør i 1932. Ansøgeren er ansat i et herværende større rådgivende ingeniørfirma, hvor han har haft lejlighed til at udføre arbejder vedrørende projektering af kloak- og vejanlæg, vandindvindingsanlæg, vandbehandlingsanlæg, badeanlæg samt sanitære installationer m. v.

Civilingeniør Helleberg har efter det oplyste utvivlsomt med dygtighed deltaget i udførelsen af en række arbejder henhørende under teknisk hygiejne, men hans virksomhed har næppe været af helt selvstændig art. Efter det foreliggende har han ingen pædagogisk erfaring. Heller ikke har han dokumenteret at sidde inde med de fornødne videnskabelige kvalifikationer til at bestride undervisningen.

Da han yderligere ikke har beskæftiget sig med videnskabelig forskning, finder udvalget, at han alt taget i betragtning ikke kan anses for kvalificeret til stillingen.

Efter det anførte mener udvalget ikke at kunne indstille nogen af de nævnte ansøgere til det ledigtblivende professorat i teknisk hygiejne.«

Efter at lærerrådets medlemmer var blevet gjort bekendt med denne indstilling, og ingen af lærerrådets medlemmer havde haft noget at

bemærke til denne, indstillede højskolen til ministeriet, at undervisningen i teknisk hygiejne fra 1. april 1944 overdroges civilingeniør J. E. Engel, som siden 1920 har bistået professor Lundbye ved undervisningen i teknisk hygiejne, medens professor Lundbye fortsat forestod ledelsen af laboratoriet.

Dette forslag blev af ministeriet tiltrådt ved en skrivelse af 2. august 1944, foreløbig for tiden indtil udgangen af finansåret 1944-45.

d. *Besættelse af lektoratet i fotokemi og videnskabelig fotografi.*

Denne lærestol blev oprettet på finansloven for 1944-45 med et honorar på 3600 kr.

Lektoratet blev opslået ved undervisningsministeriets foranstaltning i april måned, og som ansøger meldte der sig een, nemlig lektor, dr. phil. Max Møller. Lærerrådet bemyndigede det udvalg, der havde afgivet bedømmelse til højskolen om det under afsnit a nævnte professorat i Kemi, til også at afgive en udtalelse vedrørende det her omhandlede lektorat, og under 26. maj 1944 indstillede udvalget dr. Møller til lektoratet med følgende udtalelse:

»Dr. Møller har publiceret en række eksperimentelle arbejder, navnlig af analytisk natur, men dog også, som f. eks. disputatsen (1937), omfattende komplekskemiske emner. Det eksperimentelle materiale, der er samlet i disse arbejder, udmærker sig ved stor præcision og viser forfatteren som en øvet og grundig eksperimentator.

Dr. Møller har, som hans ansøgning viser, haft en meget alsidig løbebane, som har givet ham en omfattende træning både i administrative og undervisningsmæssige spørgsmål. Således har han blandt andet i 5 år været Rockefeller Visiting Professor i Bangkok, hvorved han under de vanskeligste forhold måtte opbygge ikke alene selve laboratoriet, men også hele undervisningssystemet fra grunden. I 2 år virkede han derefter i samme egenskab ved forskellige amerikanske universiteter, både med forelæsninger, undervisning i laboratoriet og ved opbygning og udstyr af nye laboratorier. Her i København har han som lektor i kvantitativ analyse og assistent ved højskolens kemiske laboratorium A foruden sine videnskabelige arbejder udført et fortjenstfuldt undervisningsarbejde, omfattende øvelser og forelæsninger over den kvantitative analyses teori og praksis. Derudover blev der på hans initiativ oprettet et særligt kursus i mikroanalyse for uddannede kemikere, navnlig fabrikingeniører, et kursus, som dr. Møller nu har ledet i en årrække, og som har været til stor nytte.

Ved den fornylig afholdte konkurrence om et professorat i kemi har dr. Møller vist sin evne til klar og velformet tilrettelæggelse og fremførelse af såvel et mere elementært som et mere specielt Emne.

Med hensyn til dr. Møllers forudsætninger for at bestride lektoratet i fotokemi og videnskabelig fotografi, må det vel siges, at han ikke i øjeblikket kan anses for fuldt kvalificeret. Det fremgår dog af hans ansøgning, at han er interesseret i og bekendt med væsentlige dele af den fotografiske praksis, undersøgelsesmetodik og teori, samt at han i en forelæsningsrække for det Reiersenske fond har behandlet, ganske vist i populær form, en stor del af de teoretiske og eksperimentelle forhold, som udgør væsentlige dele af de forelæsninger, der hører under lektoratet. Efter vort kendskab til dr. Møllers arbejdsevne og øvrige personlige egenskaber føler vi os overbevist om, at han ud fra dette grundlag hurtigt vil kunne kvalificere sig således, at han fuldt ud kan beherske både den teoretiske og den praktiske del af undervisningen og tillige gøre en personlig indsats indenfor det specialfag, stillingen omfatter.

Vi tillader os derfor at foreslå, at dr. Max Møller indstilles til det ledige lektorat.«

V. AKADEMISKE GRADER M. V.

Civilingeniør Birger Trolle forsvarede den 9. september 1943 sin for opnåelse af den tekniske doktorgrad udarbejdede afhandling: »Studier over attenuationsforholdene ved ølgæringen med særligt henblik på en revision af Ballings formel.« De af højskolen udpegede opponenter var forstander ved den skandinaviske bryggerhøjskole, civilingeniør Viggo Berglund og professor, dr. Stig Veibel. Af tilhørerne opponerede professor Carl Jacobsen.

Civilingeniør Knud Winstrup Johansen forsvarede den 30. november 1943 sin for opnåelse af den tekniske doktorgrad udarbejdede afhandling: »Brudlinieteorier.« De af højskolen udpegede opponenter var Professor E. Suenson og docent, dr. A. V. Efsen. Af tilhørerne opponerede professor, dr. Chr. Nøkkentved og professor A. R. Holm.

Civilingeniør Svend Hartzack Hartmann forsvarede den 8. juni 1944 sin for opnåelse af den tekniske doktorgrad udarbejdede afhandling: »Eksperimentelle studier over de oxydative virkninger i smør og mælk.« De af højskolen udpegede opponenter var professor, dr. S. Orla-Jensen og professor, dr. Stig Veibel. Af tilhørerne opponerede civilingeniør Falkentorp og dr. techn. Holger Jørgensen.